

Fertiliteitsonderzoek

Binnenkort komt u op de poli gynaecologie omdat u een kinderwens heeft. In deze folder leest u meer over vruchtbaarheid, vruchtbaarheidsonderzoeken en de werkwijze in ons ziekenhuis. Dit komt ook in het eerste gesprek met uw arts aan bod. Alle vragen die tijdens het lezen of tijdens het onderzoek of behandeling bij u opkomen, kunt u aan uw arts stellen.

De bevruchting

Normaal gesproken rijpt bij een regelmatige cyclus iedere maand in één van de eierstokken een eicel. Het vrijkomen van de eicel uit het eiblaasje (follikel) is de eisprong (ovulatie). Dit is meestal rond de 14e dag van de cyclus. Cyclusdag 1 noemen we de dag dat de menstruatie goed doorzet.

Voor het zwanger kunnen worden is het noodzakelijk dat bij de man voldoende goed bewegende zaadcellen worden gemaakt in de zaadballen. Bij de zaadlozing komen de zaadcellen in de schede van de vrouw terecht. Als de zaadlozing in de vruchtbare periode van de vrouw plaatsvindt, kan een bevruchting optreden. Dit gebeurt meestal in een van de eileiders. Daarna kan de bevruchte eicel zich nestelen in het baarmoederslijmvlies.

Minder vruchtbaar

Bij een normaal vruchtbaar paar is de kans op een zwangerschap 15 tot 20 % per cyclus. Na 12 maanden is deze kans 80%. Na 24 maanden is dit bijna 90%.

Met het vorderen van de leeftijd neemt de kans op een zwangerschap echter af. Ook factoren als roken, alcoholgebruik, overgewicht en gebruik van bepaalde medicijnen verkleinen de kans op een zwangerschap. Ongeveer 1 op de 6 paren meldt zich op het spreekuur met een kinderwens.

Oorzaken voor minder vruchtbaarheid zijn meestal:

- een onregelmatige of afwezige cyclus bij de vrouw
- minder zaadkwaliteit bij de man
- een combinatie van deze 2 oorzaken
- oorzaak voor minder vruchtbaarheid is onbekend. Hierbij wordt - na het vruchtbaarheidsonderzoek - geen duidelijke oorzaak gevonden voor het uitblijven van een zwangerschap.

Vruchtbaarheidsonderzoeken

Werkwijze op de polikliniek

In het Laurentius Ziekenhuis worden de vruchtbaarheidsonderzoeken en behandelingen voor een groot deel gedaan door de fertiliteitsarts, onder verantwoordelijkheid van de gynaecologen. De meeste onderzoeken zullen dus op de dagen dat de fertiliteitsarts aanwezig is gepland worden. Zo nodig zult u op andere dagen door één van de gynaecologen gezien worden.

Na verwijzing door uw huisarts ontvangt u een vragenlijst. Na het invullen en terugsturen van de vragenlijst wordt u gebeld en volgt binnen een paar weken de eerste afspraak op de polikliniek.

Het eerste bezoek

Tijdens het eerste bezoek neemt de fertiliteitsarts de ingevulde vragenlijst met u beiden door en stelt ze eventueel aanvullende vragen. Ook bespreekt ze met u de uitslagen van eventueel eerder onderzoek door de huisarts. Daarna volgt een lichamelijk onderzoek (van de vrouw): een inwendig onderzoek en een inwendige echo.

Bij het *inwendig onderzoek* nemen we zo nodig enkele kweken af. Hiervoor wordt een eendenbek gebruikt. Het onderzoek is meestal niet pijnlijk.

Om de baarmoeder en eierstokken te beoordelen wordt een *inwendige echo* gemaakt. Zo kunnen we zien of en hoe een eiblaasje (follikel) groeit. Ook dit onderzoek is niet pijnlijk. Het is wel het beste dat u een lege blaas heeft. Daarom adviseren wij u kort vóór het onderzoek naar het toilet te gaan. Daarna bespreekt de arts met u of én wanneer er bloedonderzoek nodig is.

Bij de man wordt alleen lichamelijk onderzoek gedaan als de uitslag van het zaadonderzoek niet voldoende is. Vaak wordt u hiervoor naar de uroloog verwezen.

Het vervolg

Na het afronden van het eerste fertiliteitsonderzoek worden de uitslagen (telefonisch) met u besproken. Zo nodig wordt er vervolgonderzoek afgesproken:

Baarmoederfoto (HSG)

Uw arts kan een *röntgenfoto* van de baarmoeder en eileiders (HSG) aanvragen. Het maken van een röntgenfoto van de baarmoeder is zeker nodig als u eerder een chlamydia-infectie heeft doorgemaakt. Bij een HSG wordt beoordeeld of de baarmoeder normaal van vorm is en de eileiders doorgankelijk zijn. Hiervoor wordt contrastvloeistof via de baarmoedermond in de baarmoeder gespoten. U kunt u het onderzoek volgen op een televisiescherm. U krijgt meteen de uitslag. Voor meer informatie hierover verwijzen we naar de folder 'HSG', verkrijgbaar bij het secretariaat van de poli gynaecologie en te vinden op onze website www.lzr.nl/gynaecologie.

Kijkoperatie (laparoscopie)

Soms wordt er geen röntgenfoto gemaakt, maar meteen gekozen voor een *kijkoperatie* van de buik of laparoscopie. Bijvoorbeeld als u ooit een ernstige infectie heeft gehad, zoals een blinde darmontsteking met abcesvorming, of bij hevige menstruatiepijnen. Ook wanneer u al meer buikoperaties heeft gehad en er daardoor mogelijk verklevingen zijn, kan voor een kijkoperatie worden gekozen. Deze laparoscopie, onder algehele narcose, wordt door een gynaecoloog uitgevoerd. Tijdens de ingreep wordt met een blauwe vloeistof gekeken of de eileiders open zijn.

Begeleiding

We proberen alle onderzoeken in een zo kort mogelijke tijd te plannen. De periode varieert van één maand tot een paar maanden, afhankelijk van de uitslagen. Als u geen regelmatige cyclus heeft, kan meestal sneller gestart worden met een behandeling.

We willen eerlijk tegen u zijn. Het zal niet altijd lukken zwanger te raken. Een (klein) deel van de mensen dat zich aanmeldt op de poli met een kinderwens, zal kinderloos blijven.

Er wordt van u gevraagd vaker voor een kort bezoek naar het ziekenhuis te komen voor bijvoorbeeld een echo-onderzoek of bloedonderzoek.

Wij kunnen ons goed voorstellen dat een vruchtbaarheidsonderzoek spanningen en onzekerheid met zich meebrengt en vragen bij u oproept. Wij proberen u tijdens deze periode zo goed mogelijk te behandelen en te begeleiden op onze poli gynaecologie.

Nog vragen?

Als u vragen heeft, stelt u ze dan gerust. Op werkdagen kunt u tussen 8.30 en 16.30 uur altijd contact opnemen met het secretariaat gynaecologie. Telefoonnummer: (0475) 38 26 48.

Nuttige links

Meer informatie vindt u op:

- www.degynaecoloog.nl (Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie)
- www.freya.nl Als u er behoefte aan heeft, kunt u contact opnemen met de landelijke patiëntenvereniging voor ongewenst kinderloze echtparen. Via deze vereniging kunt u ook in contact komen met andere mensen die ongewild kinderloos zijn.